ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Επτά χρόνια φαγούρα, επτά χρόνια κομμάτια

Δημήτρης Γρηγορόπουλος

Μια επταετία απ' την κρίση του 2008 η παγκόσμια καπιταλιστική οικονομία συνεχίζει την ασταθή πορεία της. Ο κόσμος είναι πιο φτωχός κατά 5-15 τρισ. δολάρια απ' τις απώλειες των ΑΕΠ. Στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές οικονομίες η ανεργία πλήττει 44 εκατ. ανέργους, χωρίς να περιλαμβάνονται σ' αυτόν τον αριθμό τα δεκάδες εκατομμύρια των μισοανέργων – μισοεργαζομένων. Η παγκόσμια ανάκαμψη είναι περιορισμένη, ενώ και η ατμομηχανή της καπιταλιστικής ανάπτυξης, η Κίνα παρουσιάζει κάμψη της αναπτυξιακής δυναμικής.

Το ΔΝΤ, όπως δήλωσε η Λαγκάρντ, θα αναθεωρήσει προς τα κάτω τις προβλέψεις του για μεγέθυνση. Η παγκόσμια οικονομία, με την ηπιότερη ή αυστηρότερη περιοριστική πολιτική (λιτότητα), την υψηλή ανεργία και υποαπασχόληση αντιμετωπίζει ένα χρόνο πρόβλημα: την ανεπαρκή ζήτηση. Το κεφάλαιο πληρώνει τα επίχειρα: την προσπάθεια ν' αντιρροπήσει την πτωτική τάση του κέρδους, πλήττοντας το βιοτικό επίπεδο της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων. Η μείωση της ζήτησης πιέζει τις τιμές, εντείνει τον αρνητικό πληθωρισμό (αποπληθωρισμό), τα κέρδη συμπιέζονται, η υπερσυσσώρευση οδηγεί τα κεφάλαια στο parking των τραπεζών και όχι σε επενδύσεις.

Η ΕΕ έχει αρνητικό πληθωρισμό (-0,2%) παρά τις προσπάθειες του Ντράγκι με τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης να τον ωθήσει στο 2%. «Η Ιαπωνία πάσχει από ανεπαίσθητο πληθωρισμό και μηδενική μεγέθυνση, ενώ στις ΗΠΑ, οι οποίες πάνε κάπως καλύτερα, η ανάκαμψη παραμένει απογοητευτική, η απασχόληση είναι πολύ κάτω από εκείνην του 2007, ο πληθωρισμός δεν πρόκειται να πιάσει το 2% ούτε στα επόμενα χρόνια» (Οικονομική Καθημερινή 10/4/16, σ. 1). Ιδιαίτερα στην ΕΕ παρατηρείται συγκέντρωση

κρίσεων, που μπορεί να υπονομεύσουν το μέλλον της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Η ΕΕ δεν αντιμετωπίζει μόνον το πρόβλημα του αρνητικού πληθωρισμού, την οικονομική αστάθεια του Νότου, αλλά και τη μείωση των εξαγωγών στην Κίνα λόγω ανάσχεσης των ρυθμών ανάπτυξής της. Πλην των οικονομικών προβλημάτων, αντιμετωπίζει και κοινωνικοπολιτικά προβλήματα, όπως την προσφυγική κρίση, το ζήτημα των τρομοκρατικών επιθέσεων, τη διαχείριση της ελληνικής κρίσης, τον πόλεμο στη Συρία, την αστάθεια στην Ουκρανία και τα προβλήματα στις σχέσεις με τη Ρωσία, την αναθερμαινόμενη πολεμική εστία στη Λιβύη, το βρετανικό δημοψήφισμα για την έξοδο από την ΕΕ, την ενίσχυση της ακροδεξιάς σε κινηματικό, αλλά και σε πολιτικό – κυβερνητικό επίπεδο.

Οι οικονομικοί εγκέφαλοι των ανεπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών αντί να βελτιώσουν το εισόδημα των εργαζομένων και συνταξιούχων και να προχωρήσουν σε μαζικές δημόσιες επενδύσεις, που θα έδιναν ανάσα στην οικονομία και την κοινωνία, επιμένουν σε μια νεοφιλελεύθερη μονεταριστική πολιτική ενίσχυσης των μεγάλων επιχειρήσεων, εκδίδοντας χρήματα είτε αγοράζοντας ομόλογα και μετοχές. Το χρήμα αυτό το παραχωρούν, με πολύ μικρό επιτόκιο, σε τράπεζες κι επιχειρήσεις, ευελπιστώντας ότι θα επενδύσουν αυτά τα χρήματα ώστε να δημιουργηθεί πλούτος και να ανακάμψει η οικονομία. Οι τράπεζες όμως και οι επιχειρήσεις διστάζουν να επενδύσουν το χρήμα που τους παρέχουν οι κεντρικές τράπεζες. Έτσι, ο αποπληθωρισμός καλά κρατεί. **Φαύλος καπιταλιστικός κύκλος…**

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 17.4.2016